

— Când știi că poți s-o faci, ne spune el, atunci poți s-o faci.

Scott și cu mine știm deja că Dan poate s-o facă. Un reportaj din revista *Life* despre mersul prin foc menționase că, „din 1978 încoace, 35.000 de oameni s-au plimbat agale, au mers țațoș sau au srintat – un locuitor din Seattle a mers chiar în mîini – peste paturi de 3,5 metri lungime de jar”². Locuitorul acela era Dan McHale. Un articol de Jon Krakauer, un tînăr jurnalist care scria pentru *Rolling Stone*, a inclus o observație făcută de McHale cu privire la cît de important este mersul pe cărbuni încinși, scriind că Dan credea că, dacă ne punem mintea, „am putea supraviețui și unui atac nuclear”.

Cînd îl întrebam despre remarca asta, Dan a recunoscut că se poate să fi exagerat puțin. În orice caz, a adăugat el, aproape că-și încheiase explorările în privința elementului foc. În aventurile sale de cățărare se confruntase cu alte două elemente – pămînt și aer. Mersul desculț prin zăpadă ar fi adăugat la listă și apa. M-am întrebat, în cazul ăsta, ce mai rămăsese.

— Bătrînețea va fi ceva interesant de explorat, mi-a răspuns el.

Dan stătea în picioarele goale de mai bine de o oră. Scott și cu mine ne-am scos și noi bocancii și șosetele, dar numai ca să-i facem pe plac lui Dan. În nici un caz nu plănuiam, nici unul dintre noi, să ne apropiem de foc, însă Dan se plimbă prin foc, lăsînd urme negre pe jarul strălucitor. O face nonșalant, mergînd la fel de agale cum ar fi făcut-o pe un trotuar din Seattle.

— După ce vezi pe cineva c-o face, știi că se poate, spune Dan. Asta-i toată pregătirea de care ai nevoie. Orice altceva e doar o spoyală de ochii lumii.

Simt cum mă aplec înainte. Tocmai am văzut pe cineva mergînd prin foc și dintr-odată Scott și cu mine trecem și noi, pe vîrfurile picioarelor, prin jar. Mergem mult mai repede decît Dan și simt un scîrțîit sub picioare cînd tălpile mele goale apasă cărbunii încinși. Ajung în capătul celălalt fără o senzație de căldură, apoi simt deodată cum se formează bășici. Stau pe-o buturugă și-mi cercetez tălpile, dar nu zăresc nimic. Picioarele îmi sînt negre ca funinginea, dar n-am nici o rană.

— Uneori mintea nu poate să creadă ceea ce corpul tău tocmai a făcut, îmi spune Dan.

Ca să-mi arate că are dreptate, se ridică în mâini și trece prin cărbuni ținându-și echilibrul în palme.

— Nici o fierbințeală, spune el oprindu-se în mijlocul jarului. E doar o iluzie.

S-ar putea să fie așa, dar e una al dracului de impresionantă. Poate nu la fel de impresionantă ca un alt vis pe care atît Dan, cît și Scott voiau să și-l împlinească – acela de a-și transforma pasiunea pentru activitățile în aer liber într-o afacere de succes. Pacific Northwest părea un loc bun unde merita să încerci.

Scott și Jeannie se mutaseră în Seattle în 1982. „Trebuia să fie undeva cu avioane și munți”, își amintea Jeannie. „Denver, Seattle, Salt Lake, Anchorage – mereu vorbeam despre unde am putea găsi cele două lucruri.” Ea pilotase Learjet-uri pline de marfă pentru a cumula orele de zbor de care avea nevoie în jurnalul de zbor, iar cînd i s-a oferit un loc de muncă la Alaska Airlines, în Seattle, ea și Scott au profitat de ocazie.

Au închiriat o casă mică în Renton, o suburbie din Seattle, apoi s-au mutat cu chirie într-o casă mai mare înconjurată de terenuri agricole și cu vedere spre muntele Rainier. Cînd cariera lui Jeannie ca pilot a demarat suficient, au cumpărat o casă în West Seattle, mai sus de debarcaderul Fauntleroy. Din spatele casei puteau vedea Puget Sound, iar dacă era o zi senină, puteau vedea chiar munții Olympus înălțîndu-se pe cerul din vest. Subsolul amenajat a devenit birou, spațiu de depozitare și adesea loc de relaxare pentru echipa Mountain Madness, compania de turism de aventură pe care Scott și cîțiva prieteni o clădeau cu scopul de a le oferi oamenilor excursii montane ghidate în orice loc din lume.

În anii 1980, Seattle avea de străbătut o cale lungă pînă să ajungă orașul cochet de astăzi. Economia începuse să-și revină după criza din industria aerospațială și din industria lemnului din anii 1970. Celebrul panou cu inscripția: RUGĂM CA ULTIMA PERSOANĂ CARE PĂRĂSEȘTE SEATTLE-UL SĂ STINGĂ LUMINA fusese dat jos, dar pe-atunci Starbucks încă era o prăvălie mică în mijlocul pieței Pike, care vindea, culmea, cafea neagră naturală. Bill Gates și Paul Allen scriau primele coduri de programare printre cutii de pizza și doze de Coca-Cola goale. Și parcă pentru a accentua perspectiva modestă a regiunii Puget Sound, erupția muntelui Saint Helens lăsase recent Pacific Northwest cu un vîrf înzăpezit în

minus. Dar mai erau destui munți din lanțul Cascade acolo și mulți oameni dornici să-i escaladeze.

Expedițiile primilor alpiniști în munții Cascade și Olympic erau foarte cunoscute la nivel local, iar organizații precum Seattle Mountaineers și Mountain Rescue au adus alături oameni cu aceeași viziune pentru a explora teritoriile din sălbăticie. După al Doilea Război Mondial, numărul lor a crescut datorită veteranilor de război din Divizia 10 Infanterie Ușoară, oameni cu înclinație spre expediții alpine care fuseseră pregătiți să lupte cu naziștii în munții din Europa. Din război s-au întors cu abilități de schiat și cățarat îmbunătățite, cu un surplus de echipamente de campare și haine militare și cu o încredere exagerată în privința a ceea ce se putea face pe înălțimi.

Primele expediții americane pe Himalaya s-au antrenat pe ghețarii din muntele Rainier, la 100 de kilometri sud de Seattle. La o altitudine de peste 4.200 de metri, muntele oferea cea mai fidelă copie din partea continentală a Statelor Unite pentru condițiile din munții Tibetului și Nepalului. Primul american care a urcat pe Everest, Jim Whittaker, crescuse în West Seattle. El și fratele lui geamăn, Lou, au avut în copilărie rinită alergică, așa că mama lor i-a înscris într-o tabără de cercetași cu speranța că aerul curat pe care aveau să-l respire în excursiile din tabără le va face bine. Din întâmplare, conducătorul taberei de cercetași era pasionat de cățărare pe stîncă și, în ciuda faptului că-și pierduse un braț în al Doilea Război Mondial, i-a dus pe copiii Whittaker în munții Cascade și i-a învățat bazele alpinismului.

Seattle avea de asemenea o tradiție îndelungată în privința echipării și aprovizionării oamenilor care plecau pe munte. Goana după aur în Alaska și Yukon de la sfîrșitul secolului al XIX-lea a contribuit la consacrarea orașului ca furnizor de echipament pentru activități în aer liber, minerii și însoțitorii lor cumpărînd de aici îmbrăcămintea și proviziile de care aveau nevoie în zonele aurifere. Îmbrăcămintea de exterior rezistentă, din lînă și pînză, făcută de C.C. Filson a rămas practic neschimbată timp de mai bine de un secol, avînd sloganul „AI FACE BINE SĂ-ȚI IEI CE-I MAI BUN!”. Eddie Bauer își începuse cariera în 1915 ca vînzător într-un magazin de articole sportive din Seattle, apoi, în anii 1930, și-a proiectat propria versiune a unei veste umplute cu puf de gîscă, asigurîndu-și succesul. Alpinistul

Ome Daiber a inventat crema Sno-Seal pentru impermeabilizarea bocancilor și a brevetat Penguin, un sac de dormit cu mîneci și craci căptușiți, care-i dădeau excursionistului posibilitatea să umble prin tabără fără a fi nevoit să iasă din sac.

Ca o favoare pentru prietenii lor cărora le era greu să-și găsească echipament pentru cățărare, Llyod și Mary Anderson au fondat în 1938 o cooperativă numită Recreational Equipment, Inc. Prin 1955, REI devenise suficient de solicitată încît să-l facă pe Jim Whittaker primul angajat cu normă întregă, iar prin anii 1980 compania se dezvoltase într-o adevărată instituție din Northwest, vînzînd echipamente de campare și alpinism prin cataloage și într-un magazin mare și ciudat de pe Capitol Hill, în Seattle. Cîndva, într-o parte a clădirii fusese o concesiune auto. Podeaua de lemn se impregnase cu ulei, solvenți, creme pentru încălțăminte, ceară pentru schiuri și cine mai știe ce, dînd locului un parfum distinctiv și pătrunzător care, aproape pentru orice amator de drumeții prin Northwest la acea vreme, ajunsese să fie asociat cu promisiunea aventurii. Să deții un card de membru la cooperativa REI cu un număr din puține cifre era, în regiune, un simbol al statutului, un indiciu că proprietarul cardului era implicat de mulți ani în drumețiile montane.

Și alte magazine de echipamente serveau ca locuri de adunare pentru masele tot mai dornice să petreacă mai mult timp în natură. Într-o seară de vară, la scurt timp după ce l-am cunoscut pe Scott, am mers la magazinul North Face din districtul universitar din Seattle. Angajații au împins mai în spate standurile cu marfa expusă și au strîns corturile expoziționale pentru a ne face loc să stăm pe podea. Oameni în blugi, geci și veste din lînă se îngrămădeau pe lîngă masa subțire cu aparatul de proiecție și ajungeau lîngă ecranul fixat pe perete.

Ne aflam acolo ca să-l auzim pe Ned Gillette vorbind despre recenta lui expediție în jurul Everestului. Schior de fond de nivel olimpic și alpinist experimentat, Gillette își crea o nișă proprie mai curînd făcînd înconjurul decît urcînd pe cele mai înalte vîrfuri din lume. Cu cîțiva ani mai devreme schiase și urcase în stilul propriu muntele McKinley. Cel mai recent, el și o echipă mică reușiseră prima circumnavigație pe Everest și era ultimul din mulți aventurieri care venea în Seattle pentru a expune o prezentare despre aventurile sale.

Scott stătea pe podea ascultînd și privind, nerăbdător atît să vadă fotografiile cu Everestul, cît și să afle cum reușea Ned să-și cîștige existența din alpinism. La sfîrșitul expunerii au dat mîna. Scott credea că Ned i-ar putea facilita alte legături care l-ar fi putut ajuta să-și ducă la împlinire propriul vis de a ajunge la Tabăra de Bază Everest și dincolo de ea. Poate că asemenea evenimente nu se desfășoară prea des, dar Seattle era unul dintre locurile în care se mai petreceau și astfel de lucruri magice.

Producînd rucsacuri, Dan McHale își găsisse o modalitate prin care să se conecteze la acțiunile alpiniștilor din Seattle și la tradiția sa în realizarea de echipamente pentru activități în natură. Rucsacurile care purtau semnătura lui erau grele și solide, iar lui Scott îi plăceau. Pentru el nu conta cît erau de grele, dacă erau durabile și adaptabile, iar rucsacurile McHale se dovedeau a fi aproape indestructibile. De asemenea, îi mai plăcea și faptul că ceea ce ducea în spinare fusese conceput de un prieten al său din Seattle și avea să poarte astfel de rucsacuri în aproape toate expedițiile sale.

Dan se ocupa singur de marketing, vînzîndu-și rucsacurile într-un showroom micuț din clădirea în care acestea erau cusute. Linia lui de producție era prea limitată, iar clienții erau prea exigenți pentru ca Dan să poată îndeplini cerințele comerciale ale unor magazine importante, ca REI. McHale Packs prindea la un segment distinct pe piața de produse *outdoor*, dar asta era situația, iar Dan era hotărît să facă din afacerea lui un succes în felul său.

Scott era și el nerăbdător să-și pornească propria afacere. De ani de zile îi tot dădeau tîrcoale atît ideea unui serviciu de ghid montan, cît și denumirea – Mountain Madness. În iarna lui 1976, instructorul NOLS Len Pagliaro se afla în Lander și își petrecea timpul dintre cursurile NOLS lucrînd în Lumberyard ca șofer de autobuz și mecanic. „În maniera lui tipică, Scott m-a întrebat: «Ce faci mîine?»”, și-a amintit Len. „Mi-a spus că are patru tipi din nordul statului New York care îl angajaseră să-i ducă pe Wind River Peak și voia să-l ajut.”

A doua zi de dimineață, grupul condus de Len și Scott (de 18, respectiv 19 ani) s-a pus în mișcare. Clienții erau doi bărbați la vreo 40 de ani și băieții lor adolescenți. „În timp ce urcam, ne-am întîlnit cu niște cursanți NOLS care coborau”, mi-a spus Len, „iar

pe drum am mai dat peste un grup NOLS, la coborîre la fel, însă noi am fost singurii care am ajuns pînă sus pe Wind River Peak”. Sus pe munte au avut parte de o ceață lăptoasă, iar la coborîre au întîmpinat dificultăți pentru că nu găseau traseul pe care urcaseră. „Au fost cîteva momente mai nesigure, iar clienții dădeau semne de îngrijorare, dar a fost bine”, a spus Len. „A fost o adevărată aventură.”

Cîteva ani mai tîrziu, Scott a organizat o a doua excursie Mountain Madness, mult mai ambițioasă, pe muntele McKinley. L-au ajutat să conducă expediția Michael Allison și Paul Calver, colegi instructori la NOLS, și au reușit să-i ducă cu succes pe clienți pînă în vîrf.

„Știam dintotdeauna că urma să am o companie numită Mountain Madness”, spunea Scott unui jurnalist de la o revistă cîteva ani mai tîrziu. „A fost Mountain Madness dintotdeauna, pentru că asta sînt eu, asta facem noi.”³ Lui Jeannie, despre nume și despre ideea sa îi spusese în 1974. Trei ani mai tîrziu, Jeannie îl ajuta să conceapă o carte de vizită pentru Mountain Madness, cu o imagine care trebuia să fie silueta unui munte cu luna răsărind deasupra. Cei din gașca de Bruce se distrau spunîndu-i că mai degrabă ar semăna cu o pată de petrol sau cu o orcă ce aruncă în sus o minge de plajă.

În perioada mutării lui în Seattle, Scott începuse să simtă că NOLS devenise prea mică pentru el și că era suficient de pregătit să se lanseze pe cont propriu, așa încît a imprimat pe tricouri galbene imaginea cu muntele și luna. Deasupra imaginii era scris MOUNTAIN MADNESS, iar dedesubt SCOTT FISCHER ȘI PRIETENII, RENTON WASHINGTON.

Wes Krause era și el printre cei dornici să se desprindă de NOLS. Conducea programul pentru Africa al școlii, cu sediul în Kenya. Contractul său cu NOLS se încheia, iar el era interesat să organizeze safaruri pentru turiștii care voiau să vadă animale sălbatice și expediții de cățărare pe Kilimanjaro și pe muntele Kenya pentru clienți care să-l plătească direct pe el în loc să trimită banii la NOLS. „Am vorbit cu Scott despre asta și am spus să lucrăm împreună și să punem compania în mișcare”, și-a amintit Wes.

De asemenea, li s-a părut firesc să-l invite și pe Michael Allison să li se alătore. Michael era unul dintre primii membri ai găștii de